

۲۰۱۶/۰۲/۰۲

نظر محمد مطمئن

د سولې له پاره د استاد سیاف د وژلو غوښتنه – پگواش غونډه

د پگواش غونډې لومړۍ ورځ ځینې داسې خبرې وشوې چې اړینه ده افغان ولس ورڅخه خبر شي. خبرې به ګرده مهمې وي، زما له پاره پکې درې داسې ټکي دي چې غواړم ستاسې سره یې شریک کړم.

عمر داودزی چې د پخواني ولسمشر کرزي د دفتر رئیس، پاکستان کې افغان سفير او بیا وروسته د کورنیو چارو وزیر و، لومړی ځل و چې د طالبانو سره په یوه مخامخ ناسته کې په دوحه کې ناست و.

د ۲۰۱۵ ز کال په ډسمبر میاشت کې ښاغلی محمد عمر داودزی امریکا ته تللی و، هلته یې د امریکا د بهرنیو چارو او ځینو نورو پټو ادارو له مهمو غړو سره ناستې درلودلې.

ښاغلی داودزی هود لري چې راتلونکي ولسمشریزې ټاکنې کې کیري یو مهم نوماند به پکې دی وي، له اوس نه یې خپل په ګټه کمپاین پیل کړی، په امریکا کې یې بېلابېلو امریکایي چارواکو ته د نورو خبرو تر څنګ دا هم ویلي وو چې له طالبانو سره نږدې اړیکې لري او د راتلونکي ولسمشر کېدو له پاره به دده له نوماندې سره طالبان هم ستونزه ونه لري. دا ډول یې امریکایانو ته ډاډ ورکړی وو چې له ځینو طالبانو سره په اړیکه کې دی.

ښاغلي داودزي ځینو ځوانو سیاستوالو ته ویلي و چې د امریکا څخه له راستنیدو سره سم به یو لوی دفتر په کابل کې پرانیزي او خپلې سیاسي هڅې به په جلا ډول پیل کوي. ولي کله چې راستون شو مایوس ښکاریدې او امریکایانو ورسره د ده د توقع مطابق ژمنې نه وې کړي، د ښاغلي داودزي نیت و چې د کابل سربیره خپل فعالیتونه ولایتونو ته هم وغځوي.

همدا لامل و بیا نو د حراست او ثبات په نوي جوړښت کې ورسره پاتې او له هغوی سره یوځای اوس د واک له پاره هڅې کوي، په دغه نوي جوړښت کې ښاغلی استاد سیاف او ښاغلی قانوني هم هیله لري چې راتلونکي افغان مشرتابه کې مخکښ وي.

د ښاغلي داودزي سره امریکایانو ځکه په ژمنو کې شرطونه وړاندې کړل، هغوی له بېلابېلو نورو افغان سرچینو سره په امریکا کې اړیکې ونیولې، د داودزي او طالبانو د اړیکو پوښتنه یې ورڅخه کوله، هغوی چې په دې پوهیدل چې د کورنیو چارو پخواني وزیر رابطه نه درلودله او امریکایانو ته یو ډول دغه خبره ناسمه معلومه شوه، اوس به ښاغلی داودزی خپله ټوله هڅه کوي چې امریکایانو ته وښيي چې له طالبانو سره اړیکې لري.

داسې راپورونه هم شته چې د ښاغلي داودزي نوم د پگواش کانفرانس په لومړني لسټ کې نه و، په وروسته وخت کې دغه نوم پکې ورزیات شوی و.

له طالبانو څخه بڅښنه غوښتل

خپلې تیروتنې منل او پر خپلو تیروتنو اعتراف کول او بڅښنه غوښتل د پیاوړو خلکو کار وي، او همداسې په خپله خبر دریدل هم د ځواکمنو او ازادو سیاستوالو کار وي.

دوحه کې د پگواش دویمه ناسته کې ښاغلي داودزي د غونډې په لومړۍ ورځ وویل چې طالبان مظلوم واقع شوي پر دوی ظلم شوي، په تیرو ۱۴ کلونو کې بېلابېل مشکلات ورته پېښ او له خپلو کورونو څخه پسي واخستل شول، زه د تیر وخت د کرزي د دفتر درنيس، پاکستان کې د سفير او کورنیو چارو د وزیر په صفت له طالبانو د حکومت د دغو ناسمو تگلارو له امله بڅښنه غواړم.

ښه خو داوه چې د خپل واک په وخت کې یې ډاکار کړی وای، که بڅښنه یې نه غوښتلای اقل د حکومت د ناسمو تگلارو څخه یې په ځینو وختونو کې یادونه کړي وای. مگر هلته خو دواک او ځواک خبره وه، طالب تروریست او د وژلو وړ و.

ښاغلی داودزی چې په پاکستان کې سفير او کله به کابل ته راغی نو د معلوماتو شریکولو په موخه به یې له ښاغلي وحید مژده سره خامخا کتل، حتی څو ځله، خو کله چې د کورنیو چارو وزیر شو او مژده صاحب ته راپیدا شو ستونزو لا هم دوام درلود، هغه هم له دې کبله چې ښاغلی مژده له طالبانو سره اړیکې لري، مژده صاحب چې هرڅومره هڅه وکړه چې دغه پخوانی سړی وویني خو په سیاستوالو باور کول خامي ده، هیڅکله یې دده د وزارت د دندې پرمهال ونه لیدې.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

بیا هم چې پگواش کې چې کومې خبرې داودزي وکړې مور يې پرځای گڼو چې په خپلو تيروتنو يې اعتراف وکړ، او په اصل کې دا امریکا په راتگ هم نیوکه ده چې هغوی دلته د مظلومو افغانانو د وژلو له پاره راغلي دي. ولي کاش چې په همدې خپله خبره پاتې شوی وای، له همدې خبرې کولو اته ورځې وروسته يې لیکنه وکړه او ويې ویل چې له طالبانو مي بخښنه نه ده غوښتې.

ډاکټر فیض محمد ځلاند په همغه تالار کې وویل چې کاش داودزي صاحب دا خبره د خپلې دولتي دندې پر مهال کړې وای، او کاش هغه وخت چې پخواني ولسمشر کرزي په قطر کې د طالبانو د دفتر د پرانستلو مخالفت وکړ، په هغه وخت کې يې کرزی له مخالفت څخه راگرځولی وای، که کرزي مخالفت نه وای کړی اوس به مو د سولې اړوند ډیر پرمختگ درلود، او یا خو هغه وخت کې داودزي صاحب د احتجاج په ډول استعفی ورکړې وای او د حکومت په ناسمو تگلارو يې نیوکه کړې وای.

اوس هم کله چې کابل ته څو امید دی چې داودزی صاحب په خپله خبره پاتې شي او ورڅخه ونه گرځي، دا ډول نور پخواني او اوسني چارواکي هم وهڅوي چې د حکومت د ناسمو تگلارو اړوند په وخت څرگندوني وکړي. د ځلاند صاحب اندېښنه پرځای وه، دادی داودزی صاحب له خپلې خبرې چې تر ۴۰ زیاتو د غونډې گډونوالو مخکې يې له طالبانو بخښنه وغوښته اوس بیرته په شا شوی. ماته د غونډې ځینو گډونوالو وویل چې اوس که داودزی هر څه ووايي دا نو نور هم خپل حیثیت جرحه کوي ځکه مور شاهدان یو چې ده له طالبانو څخه په روښانو ټکو کې بخښنه وغوښته.

طالبان دي استادسیاف ووژني

د ولسمشر اشرف غني تره قیوم کوچی د خپل وراره له ډیر صفت کولو وروسته او پر طالبانو له توندو نیوکو کولو سره سره یوه د زړه خبره هم وکړه، هغه طالبانو ته وویل چې تاسي ظالمان یاست، بي گناه خلک وژنئ، بي ځایه جگړه کوئ، حکومت نه شی نیولای، راشئ له حکومت سره یوځای شی او زه په خپل وراره ویاړم چې په ډیر مهارت سره يې له ډاکټر عبدالله سره گډ حکومت جوړ کړ.

ښاغلي کوچي وویل طالبان چې په کابل او نورو ځایونو کې بي گناه عام افغانان وژني او غټ مجرمین نه وژني دا زموږ له پاره د منلو وړ نه ده، طالبان که رښتیا غواړي چې د افغانانو قاتلین او اصلي مجرمین ووژني نو مهرباني دي وکړي تر ټولو لومړی دي استاد سیاف او د هغه هم مثله ووژني. ځیني گډونوال وايي چې د استاد محقق نوم يې هم واخیست خو دغه نوم بیا نور گډونوال نه تایدوي یواځې د استادسیاف د وژلو غوښتنه د کوچي له خوا تایدوي. د طالبانو د هیئت او قطر دفتر مشر ښاغلي شیرمحمد عباس ستانکزي د ښاغلي قیوم کوچي د استاد سیاف د وژلو د غوښتنې اړوند ځواب کې ورته وویل چې: مور ټولو هغو مجاهدينو کشرانو او مشرانو ته په درنه سترگه گورو چې پخواني شوروي اتحاد سره يې په جهاد کې برخه اخستي او کمونیزم يې د نړۍ له مخې ورک کړ. استاد سیاف د جهاد د رهبرانو څخه دی هغه له کمونستانو سره جهاد کړی، مور به هغه څوک وژنو چې د شوروي د یرغل پر مهال دهغوی غلامان او دهغوی له پاره جنگیدل، په اوس مهال کې د امریکا غلامان او د امریکا د گټو له پاره له افغان ولس سره جگړه کوي، مور به د هغو سیکولر کسانو سره هم جگړه کو چې له لويديځ څخه راغلي او په افغانستان کې د سیکولریزم له پاره مبارزه کوي.

ښاغلي کوچي! مور پوهیږو چې لويديځ غواړي زموږ او مجاهدينو تر منځ اختلافات لا زیات کړي او غواړي مور په مجاهدينو او د مجاهدينو مشران په مور ووژني، مور به هیڅکله د مجاهدينو د مشرانو وژلو له پاره د لويديځ د دغي سیسي ښکار نه شو.

د ملامحمد عمر مجاهد فاتحه

کله چې د طالبانو د هیئت مشر پورته خبرې د پروان ولایت اوسیدونکي او د کرزي په وخت کې د وزارت مرستیال او د شمال ټلوالې مهم غړي ډاکټر حسام الدین همراز واوریدلي، او مجاهدينو ته د طالب مشر درناوی او له مجاهد سره د مینې او محبت څخه ډگي څرگندوني يې په داسې یوه مهمه ناسته کې په خپلو غوږو واوریدي هغه ډیر تعجب کاو، د ده سره نږدې ملگري ته يې وویل چې مرد است مرد، طالب مرد است هغه نږدې د غونډې بل گډونوال ته وویل چې د ستانکزي صاحب خبره دي واوریدله چې کوچي ته يې سخت جواب ورکړ او د مجاهدينو ډیر درناوی يې وکړ.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنې د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ډاکټر حسام الدين خپل مايک روښانه کړ او نوبت د خبرو هم دده و، هغه وويل چې مخکې له دې چې زه په خبرو پيل وکړم، زه غوښتنه کوم چې کوم ورور د قران کریم څو ايتونه تلاوت او ملامحمد عمر مجاهد ته دعا او دهغه فاتحه له موقع نه په استفاده همدلته واخلو.

هغوی چې د ملامحمد عمر مجاهد د مرگ پر مهال د حکومت مهم غړي و او په کابل او نورو ښارونو کې يې د ملامحمد عمر مجاهد پر فاتحه بنديز لگولی و، همدلته په تالار کې ناست او هيچا هم ددې خبرې مخالفت ونه کړ، د قران کریم ايتونه تلاوت او ملامحمد عمر مجاهد ته د مغفرت او جنت الفردوس غوښتنه له الله ج څخه وشوه. پاتې دې نه وي چې د فاتحي د غوښتنې اړوند د پگواش مشر ښاغلی پاولو هم ډير متحير و، او هغه زياته کره چې عمومي فاتحه او دعا به وکړو.

له دعا او فاتحي وروسته بيا ډاکټر حسام الدين په خپلو خبرو پيل وکړ او د سولې اړوند يې رښه خبرې وکړې. د کانفرانس د همدې ورځې د غونډې د پای ته رسيدو وروسته ډاکټر حسام الدين ته ښاغلي کوچي کور څښنه وکړه چې تا يو ناسم کار وکړ، ولي دې په عام تالار کې د ملامحمد عمر مجاهد د فاتحي غوښتنه وکړه.

د خبرو ازادې

په قطر کې د پگواش دويمه ناسته يو ښه پرمختگ گڼلای شو، د بېلابېلو افغان شکېلو اړخونو غرو په ناسته کې گډون درلود، په پوره ازادې سره يې خپل نظرونه، غوښتنې او اندېښنې يو له بل سره شريکولې، چې له دې جملې څخه د ملالی شينواري خبرې هم مور يادولای شو، هغه خبرې چې د غونډې په ډيرو گډونوالو ښې نه وي لگيدلې.

د طالبانو د نظام پرمهال يو ځل د لوی اختر د لمانځه د اداء کولو له پاره دخپلې ولسوالۍ عيدگاه ته ولاړم، هلته مې د خبرو له پاره اجنډا داوه چې د ښوونې او روزنې په اهميت خبرې وکړم، خلک وهڅوم چې خپل اولادونه ښوونځيو ته واستوي او پوهې ته توجه وشي، ولي ولسوال زما څخه وغوښتل چې د تيرو حکومتو د نظامونو په جوړښت هم خبرې وکړم، ما لومړی د ښوونې او روزنې په اهميت خبرې وکړې، خو دويمه برخه چې لاهم تر اوسه ماته پښېماني پرې راځي او د ولسوال فرمايش و، زما د خبرو هغه دروندوالی يې متاثره کړ.

ملالی شينواري مخکې له تگ څخه د ولسمشر غني باصلاحيته سلاکار ښاغلي ډاکټر اکرم خېلواک وروغوښتله، له هغې سره يې د پگواش کانفرانس اړوند خبرې وکړې او خپل فرمايشونه يې هم ورته ورکړل، شينواري وويل چې طالبانو ښځې مجبورولې چې په چادرې کې غوا ولوشي (بيخي لوی تهمت دی)، دینته ورته نامناسبي او له ادبي چوکاټ څخه وتلې خبرې يې وکړې، هغې ويل زه که مور نه يم، تر اوسه مې واده نه دی کړی خو د مور عاطفه لرم، تاسې د ميندو زامن مه وژئ، دا ډول د خپلو ايمانو د ساتلو په موخه مو ښځو ته له کوره د وتلو او ښوونې او روزنې حق نه ورکاو. د خپل ځان گناه څخه ساتلو له پاره مو ښځې په کور د کيناستلو قرباني کړې وې، جالبه خبره يې دا هم وه چې که ځينې تلویزيونونه ستاسې په آند ناسم پروگرامونه پر مخ وړي مهرباني وکړئ تاسې مه ورته گورئ، پدې معنی چې د عامو خلکو فحشا ته د تشويق مخه نيول نو ستاسې دنده نه ده.

د طالبانو ځواب داو چې د ښځو له پاره د زده کړې مصون چاپيريال چې د نارينه او ښځو اختلاط نه وي حق لري چې پوهنتون ووايي، ماسټري او دوکتورا وکړي د اسلامي او کلتوري ارزښتونو په نظر کې نيولو سره خدمت وکړي. باوري يم چې زما په څير چې د ولسوال په فرمايش مې يوه برخه خبرې کړې وې اوس هم پښېمانه يم دا ډول به ملالی شينواري هم د فرمايشې خبرو په کولو پښېمانه وي او يا خو به په راتلونکې کې پښېمانه شي. مگر هوبښاره ميرمن ده د مزمل صاحب خبرو ته يې هم سم غور و نه نيو او د حاجی فرید د خبرو پر مهال له تالاره ووتله.

د ناستو تسلسل

د پگواش او هر نړيوال کانفرانس ناستې مور ته دا چانس راكوي چې خپلې غوښتنې، اندېښنې او گيلې يو بل ته په مخامخ ډول وړاندې کړو، کلونه وړاندې سوال نه پيدايدی چې د افغان دولت د کورنيو چارو وزير داودزی، د ماليې پخوانی وزير شهراني، د ماليې او سوداگرۍ پخوانی وزير احدي، د لويديځ په غير کې رالويې شوې ځينې افغان ميرمنې (چې پښتو او دري يې خبرې نه شوای کولای او په انگرېزي يې خبرې کولې)، مدني فعالان او د بېلابېلو نظرونو لرونکي دې د طالبانو سره مخامخ کښينې او خپلې نيوکې دې په مخامخ او توند ډول سره د طالبانو مشرانو ته وړاندې کوي.

د پاڼو شمېره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

د همدې نړيوالو کانفرانسونو نتيجه همدا ده چې طالبان د تيرو کانفرانسونو په پرتله داځل خپلې خبرې ډيرې روښانه او په ۱۳ پاڼو کې يې په بېلابېلو سولې اړوند موضوعاتو بحث وکړ، د گډونوالو پوښتنو، اندېښنو او گيلو ته يې په حوصله ځواب ووايه. که دغه ډول ناستې تسلسل پيدا کړي باوري يم چې يوه ورځ به بين الافغاني تفاهم د باور لرلو سره پيل او مور به سولې ته ډير نږدې شوې يو.

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دلېکنې د لېکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ